

LÄRARHANDLEDNING

DEN RIKTIGA SOLEN

PEIMANEH
MOLLAZEHI

DEN RIKTIGA SOLEN

av Peimaneh Mollazehi

Salman har längtat efter sin första solsemester med familjen. De ska åka till Spanien! Men bara några dagar innan avfärd så ändras allt. Salmans faster i Baluchistan, en del av Iran, befinner sig i knipa och familjen måste hjälpa till. Det blir en farlig resa, eftersom regimen i Iran ser med stor misstänksamhet på Salmans föräldrar som en gång lämnade sitt hemland. Men det blir också första gången Salman får träffa sina kusiner, och ett möte med ett hemland som han aldrig tidigare besökt. Allt ställs på sin spets när polisen en dag kommer till byn för att hämta Salmans pappa!

Den riktiga solen är en unik berättelse om en pojkes resa till Baluchistan. En kultur han känner så väl genom sina föräldrar, men som är så annorlunda när han får uppleva den själv. Det är också en berättelse om att våga stå upp för det man tror på – även om det kan vara farligt.

Läs först och diskutera / undersök sen tillsammans!

Del 1, kap 1–10

Salman är bokens huvudperson. Berätta om honom! Var bor han, ålder, familj, kompisar, personlighet. Vad får du för intryck av honom?

Varför är det en så stor grej för Salman att resa till Spanien?

Solresan blir tyvärr inställd. Salmans faster i Baluchistan behöver hjälp. Vad har hänt?

Varför är det farligt för Salmans familj att resa dit?

Det blir mycket riktigt drama när familjen kommer till flygplatsen i Teheran. Vad händer?

Varför tar polisen människors pass? Vad innebär det för problem att bli av med sitt pass? Undersök!

Tycker du att det var rätt av familjen att åka tillbaka? Förklara.

Vad vet du om Baluchistan? Samla fakta. Var ligger det, vilket land tillhör det, vad har det för historia?

Del 2, kap 11–17

Hur blir mottagandet när Salman och hans föräldrar väl kommer till byn i Baluchistan där hans faster och kusiner bor?

Salman reagerar på att många bär munskydd i staden, men det är inte på grund av corona. Vad är orsaken här?

Vi får veta mer om Salmans farbror Hamid. Varför är han död? Vad begick han för brott?

Salman träffar sina kusiner för första gången, Sara och Mahgol. Berätta om dem! Hur är de? Vad får du för intryck av dem?

Salman noterar att det knappt är några män i byn. Var finns alla män?

Hur är livet i byn i Baluchistan? Jämför det med Salmans liv i Sverige. Vilka är de stora skillnaderna?

Salman doppar fötterna i en bäck och får en utskällning av Mahgol. Varför får man inte bada där?

Del 3, kap 17–28 (slutet)

Äntligen kommer den omtalade Ferrarin. Vad är det för bil?

Det stora dramat i den här delen handlar om Salmans pappa. Han grips av polisen och släpps först när han skriver under på att hans bror, Hamid (alltså Salmans farbror och Mahgols pappa), begick självmord i fängelset.

Varför är det så viktigt för polisen att få den underskriften?

Varför vill de att folk ska säga att farbroren dog på det sättet, fast han inte gjorde det?

Och varför tror du att Salmans pappa skrev på, trots att han vet att det är lögn?

Vad hade hänt om han inte gjort det?

Utanför byn finns ett träd med tygbitar fastknutna i grenarna. Salman jämför det med låsen på Västerbron i Stockholm. Förklara hur trädet och bron är lika. Vad är meningen med tygbitarna och låsen?

Mahgol har genom hela boken haft på sig en svart sliten kavaj som är ful och gammal. Varför blir hon så ledsen när Salmans get, Pricken, börjar tugga på den?

Salman och Mahgol diskuterar skillnader mellan skolor i Sverige och Baluchistan. Hur ska en duktig flicka vara i skolan i Baluchistan?

Mahgol berättar om en flicka som blev avstängd. Vad hade hon gjort för fel?

Är det likadana regler för killar?

Boken avslutas med ett möte mellan Salmans pappa och stadens rika män om att bygga en skola. Vad får de rika männen att ändra åsikt? Och varför är det så viktigt med en skola i byn?

När de ska åka hem säger Salmans pappa att Salman har hjälpt till genom att följa med på resan. Hur menar han, tror du?

Hur känner sig Salman när de åker hem? Boken började med att han blev besviken på den inställda Spanien-resan. Hur tänker han nu? Vad har hänt sen dess?

Vad har resan inneburit för hans familj?

Efter avslutad läsning

Frågor att diskutera tillsammans i klassen eller använda som enskild skriuuppgift

Hur känner du efter att ha läst klart boken? Väckte den känslor? Vilka? Varför?

Var något svårt eller krångligt att hänga med i?

Vilken karaktär gillar du bäst? Förklara.

Vad tycker du var viktigast i boken? Roligast? Mest spännande? Förklara!

Tror du att författaren, Peimaneh Mollazehi, har något budskap? Vilket då?

Känner du igen dig i berättelsen? Hur?

Finns det några likheter mellan dig och Salman, eller någon annan i boken?

Vad visste du om Baluchistan innan du började läsa? Varför tror du författaren har placerat handlingen just där? Var det bra? Varför då?

En berättelse ska innehålla någon form av utveckling. Hur utvecklas Salman i den här boken? Försök stämma av hur han är i början, de första kapitlen, och jämför hur han är i de sista. Märks det skillnad? Förklara.

Kan man se förändringar hos några av de andra karaktärerna också? Berätta vilka och förklara.

Skola, hemlängtan, språk och identitet

Frågor att diskutera och/eller reflektera kring skriftligt på egen hand

Skola

Den riktiga solen handlar mycket om skolan – att ha tillgång till en, vad en skola kan ge, hur man ska vara i skolan. Mahgol får inte gå i skolan, men har ändå lärt sig läsa och skriva.

“En utbildning är nyckeln till lycka. Speciellt i ett land som Iran”, säger Salman till henne på sidan 159. Håller du med honom?

Gäller detsamma i andra länder? I Sverige?

Hur kan utbildning ge en lycka?

I boken pratar de flera gånger om att Salman kan hjälpa byn genom att skaffa sig en bra utbildning, alltså även om han inte flyttar dit utan bor kvar i Sverige. Hur tror du de menar att han kan hjälpa byn då?

Mahgol berättar om skillnader mellan pojkar och flickor i skolan. Det är helt olika regler. Hur är det i Sverige? Har vi såna skillnader, eller har vi andra skillnader mellan könen här i skolan? Vilka?

Hemlängtan

När Salmans pappa först bestämmer sig för att åka till Baluchistan och hjälpa sin syster trots att det är så farligt, säger han på sidan 36: “Kanske är min syster bara en ursäkt. Jag tror att jag saknar hemlandet. Hemlängtan tar död på mig.”

Hemlängtan är ett tema som går genom hela boken.

Hur märks det hemma hos Salman i Stockholm?

Vad finns det för spår av Baluchistan där?

Salmans pappa tar ju en stor risk när han återvänder. Förstår du honom? Hur skulle du ha tänkt i samma situation?

Om du skulle tvingas lämna ditt hem och ditt liv här imorgon, vad skulle du sakna? Vad skulle du “ta med dig” i form av sedvänjor och traditioner? Mat? Språk? Sätt att resonera?

Vad skulle du lämna? Varför? Resonera och förklara!

Språk och identitet

I kapitel fem pratar Salman och hans mamma om den inställda resan. Salman pratar svenska och hans mamma påminner honom om att de pratar baluchiska hemma. Han bryr sig inte, tänker han. När han är ledsen pratar han svenska. Sen säger han "Jag önskar jag var helsvensk".

Både Salman och mamman blir förvånade över det uttalandet. Läs igenom kapitel fem igen för att se hur han menar. Förstår du honom? Förklara.

Ska man lära sig ett språk bara för att ens föräldrar kommer från ett visst land, eller räcker det med engelska som funkar nästan överallt?

Varför tror du det är så viktigt för Salmans föräldrar att deras son kan baluchiska?

Vad är det att "kunna ett språk"? Betyder det mest att man kan en massa ord och grammatik, eller är ett språk större än så?

Om man bodde i ett helt annat land och pluggade svenska, men aldrig reste hit eller träffade någon från Sverige, skulle man ändå förstå hur språket svenska är? Skulle man missa något? Vadå?

Hur viktigt är kunskap om landet och kulturen för att lära sig ett språk?

Märks det här i Salmans och Mahgols relation? De pratar ju samma språk, men det är ändå lite svårt mellan dem i början. Vad tror du det beror på?

Hur är det i slutet? Vad har förändrats då, och varför?

Se på dialogerna och hur Salman uttrycker sig. Hur märks det att han bor i Sverige idag i modern tid, och inte för femtio eller hundra år sen?

Leta rätt på något kapitel där det syns! Försök förklara hur.